

Αιμορραγίες πεπτικού

Ιωάννα Παναγιώτου

Παιδίατρος -Παιδογαστρεντερολόγος

*Α΄ Παιδιατρική Κλινική Παν/μίου Αθηνών
Νοσ/μείο Παίδων “Αγία Σοφία”*

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΑΙΜΟΡΡΑΓΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΠΕΠΤΙΚΟ

- Ιστορικό
- Κλινική εξέταση
- Διάρκεια αιμορραγίας
- Ποσότητα αίματος
- Επίπεδο αιμορραγίας

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΚΑΘΟΡΙΖΟΥΝ ΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΑΙΜΟΡΡΑΓΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΕΠΤΙΚΟ

- Ηλικία
- Επίπεδο
- Αιτία

ΚΛΙΝΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

**ΑΙΜΑΤΕΜΕΣΗ ή/και
ΚΑΦΕΟΕΙΔΗΣ ΕΜΕΤΟΣ**

✦ Αποδόμηση της Hb

Καφεοειδής έμετος

ΜΕΛΑΙΝΑ ΚΕΝΩΣΗ

- ✦ Αιμορραγία πάνω από τον τελικό ειλεό
- ✦ Αποδόμηση της Hb
- ✦ Απώλεια > 100ml αίματος
- ✦ Παραμονή > 12 ώρες

ΛΑΝΘΑΝΟΥΣΑ ΑΠΩΛΕΙΑ ΑΙΜΑΤΟΣ → ΑΝΑΙΜΙΑ

ΚΛΙΝΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

✚ Μικρή ποσότητα
ερυθρού αίματος
που επαλείφει τα κόπρανα

Πρωκτική περιοχή

✚ Κένωση ερυθρού
χρώματος με ή χωρίς
πήγματα

Αριστερό κόλον

✚ Ερυθρό ή
βυσσινόχρωμο αίμα
ή μέλαινα κένωση

Δεξιό κόλον
Λεπτό έντερο

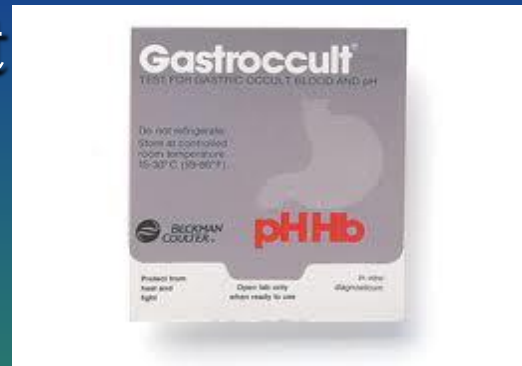
ΑΝΙΧΝΕΥΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ

- Βασιζόμενες στην οξείδωση της γουαϊάκης από την υπεροξειδάση της αιμοσφαιρίνης
- Βασιζόμενες σε ανοσοχημικές αντιδράσεις που ανιχνεύουν «άθικτη» αιμοσφαιρίνη

ΑΝΙΧΝΕΥΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ

(οξείδωσης γουαϊάκης)

- Gastrocult
- Hemocult

- **Ψευδώς θετικό:** κόκκινο κρέας, βατόμουρα, κεράσια, παντζάρια, κουνουπίδι, μπρόκολο
- **Ψευδώς αρνητικό:** βιταμίνη C, ακατάλληλο δείγμα, ακατάλληλο αντιδραστήριο

ΑΝΙΧΝΕΥΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ

(ανοσοχημικές)

- **Ανοσοχρωματογραφία:** ανίχνευση της «άθικτης» αιμοσφαιρίνης με μονοκλωνικά Abs. Δεν χρειάζονται διαιτητικοί περιορισμοί. Πιο ειδικές στην αιμορραγία από το κατώτερο πεπτικό
- **α1-αντιθρυψίνη κοπράνων:** δείκτης γαστρεντερικής διαπερατότητας (ευαισθησία: 88% - ειδικότητα: 90%). Ενδείκνυται σε δείγματα ύποπτα που έχουν αποβεί αρνητικά τα άλλα τεστ

● ΑΙΜΟΡΡΑΓΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΑΝΩΤΕΡΟ
ΠΕΠΤΙΚΟ (ΑΑΠ)

● ΑΙΜΟΡΡΑΓΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΤΩΤΕΡΟ
ΠΕΠΤΙΚΟ (ΑΚΠ)

ΑΙΜΟΡΡΑΓΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΑΝΩΤΕΡΟ ΠΕΠΤΙΚΟ

Κάθε αιμορραγία από τον οισοφάγο, το στόμαχο ή το 12δάκτυλο μέχρι το σύνδεσμο του Treitz που εκδηλώνεται με αιματέμεση ή καφεοειδή έμετο ή μέλαινα κένωση

ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ ΑΙΜΟΡΡΑΓΙΑΣ

Βραδεία απώλεια

Χωρίς αξιόλογες αιμοδυναμικές διαταραχές

Μέσης βαρύτητας
απώλεια

Ορθοστατική υπόταση, ήπια ταχυκαρδία,
ωχρότητα

Μεγάλη απώλεια

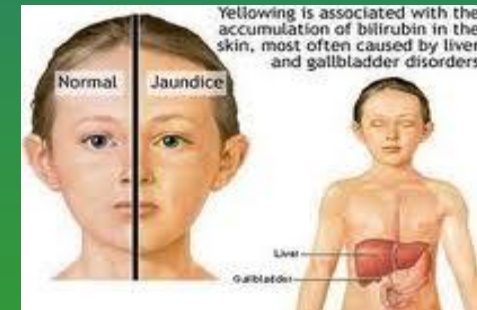
Πτώση αρτηρ. πίεσης, έντονη ταχυκαρδία

Μαζική απώλεια

Βαριά κυκλοφορική ανεπάρκεια

ΑΑΠ-ΦΥΣΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ

- Αρτηριακή πίεση
- Αριθμός σφύξεων
- Ρινορραγία - επιστάξεις
- Ίκτερος
- Ηπατοσπληνομεγαλία
- Δερματικό επίφλεβο

ΑΑΠ-ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ

ΝΕΟΓΝΑ

- Κατάποση μητρικού αίματος (Apt-test)
- Αιμορραγική διάθεση (ανεπάρκεια βιταμίνης Κ, συγγενής ανεπάρκεια παραγόντων πήξης, σηψαιμία)
- Τραύματα (π.χ. ρινογαστρικός σωλήνας)
- Γαστρίτιδα ή έλκος από stress, φάρμακα
- Αγγειακές ανωμαλίες
- Ανατομικές ανωμαλίες

ΑΑΠ-ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑ ΠΑΙΔΙΑ & ΕΦΗΒΟΙ

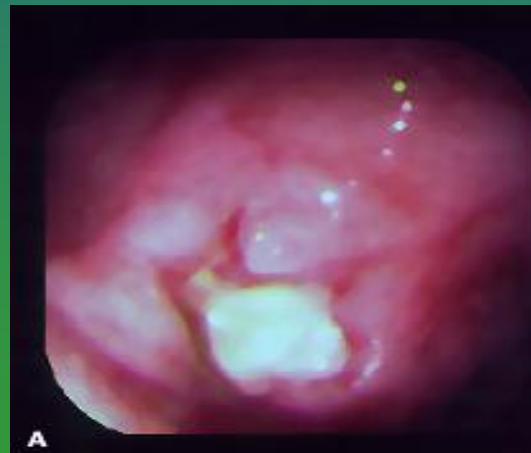
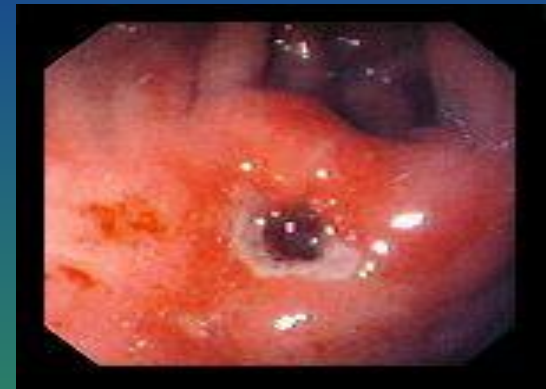
- Έλκη από πεπτική νόσο (acid-peptic disease)
- Σύνδρομο Mallory-Weiss
- Νόσος Crohn
- Κιρσοί οισοφάγου ή στομάχου
- Αγγειακές δυσπλασίες
- Διαταραχές παραγόντων πήξης

ΑΑΠ-ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

- Γενική αίματος
- Έλεγχος πήκτικότητας
- Έλεγχος ηπατικής λειτουργίας
- Ουρία - κρεατινίνη (ουρία/κρεατινίνη $>30 \rightarrow$ ΑΑΠ, ειδικότητα 98%, ευαισθησία 68,8%)
- Ρινογαστρικός καθετήρας
- Απεικονιστικός έλεγχος
- Ενδοσκοπικός έλεγχος

ΓΑΣΤΡΟΣΚΟΠΗΣΗ

ΕΝΔΟΣΚΟΠΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

- Αποκαλύπτει σε 90% των περιπτώσεων την πηγή της αιμορραγίας
- Απόλυτες ενδείξεις: αιμορραγία που υποτροπιάζει ή αιμορραγία που χρειάζεται μεταγγίσεις
- Σε 24-48h από την εμφάνιση της αιμορραγίας

ΑΑΠ-ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

- Ακτινογραφία

- Υπερηχογράφημα (πυλαία υπέρταση-μάζες)
- Αξονική & Μαγνητική τομογραφία (ενδοκοιλιακές μάζες, αγγειακές δυσπλασίες)

ΓΑΣΤΡΟΣΚΟΠΗΣΗ

Διαβρώσεις άντρου

Έλκος στομάχου

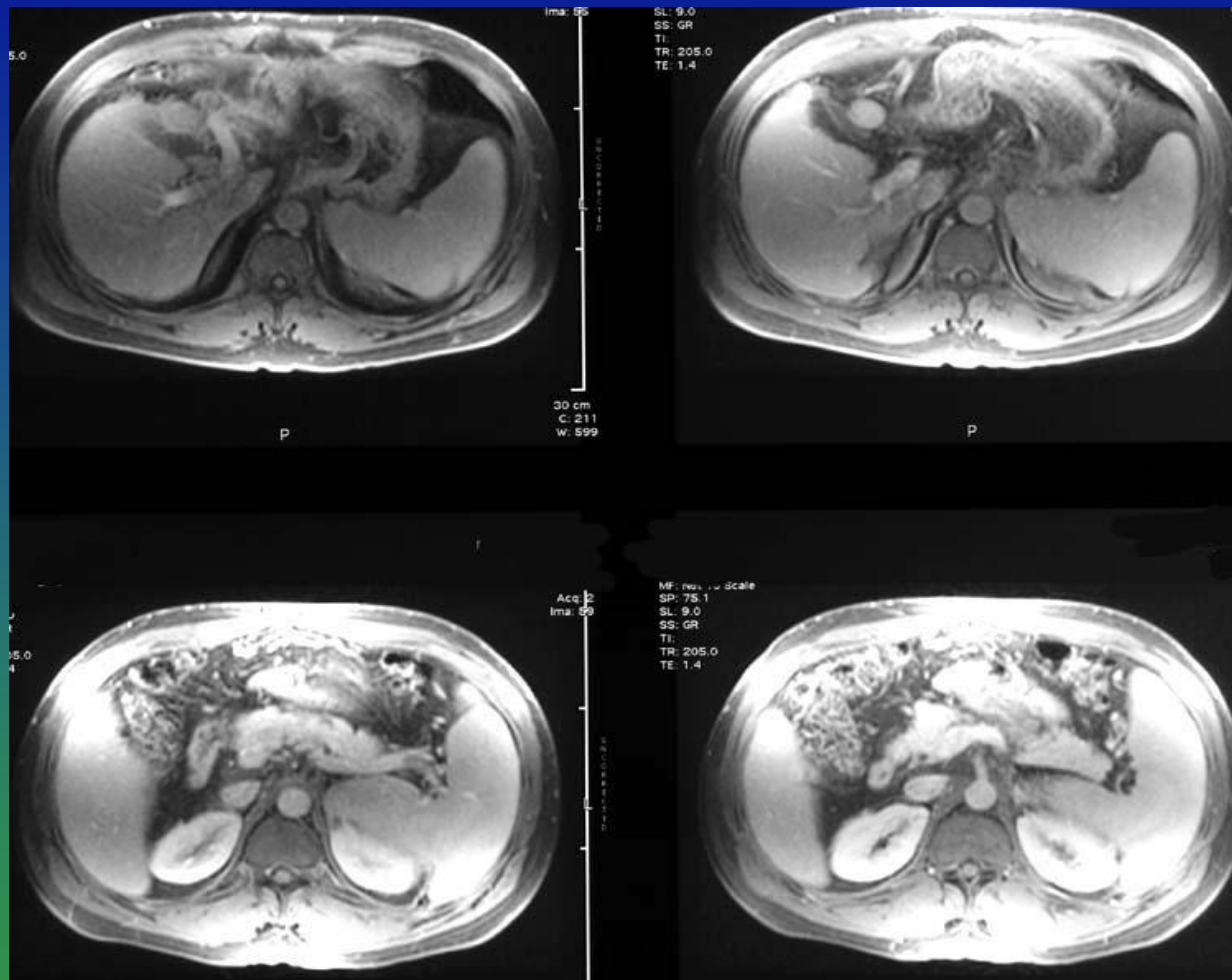
Έλκη βολβού

Κιρσοί οισοφάγου

Πυλαία γαστροπάθεια

Πυλαία υπέρταση

ΜΗ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΗ Ή ΑΔΥΝΑΤΗ ΕΝΔΟΣΚΟΠΗΣΗ

Εκλεκτική αγγειογραφία
(Ροθμός εξαγγείωσης: $\geq 0,5 \text{ ml/min}$)

- ❖ Βαριά αιμορραγία
- ❖ Πριν την ερευνητική
λαπαροτομία

ΑΙΜΟΡΡΑΓΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΤΩΤΕΡΟ ΠΕΠΤΙΚΟ

Κάθε αιμορραγία με εστία μετά το
σύνδεσμο του Treitz, δηλαδή στο λεπτό
έντερο, στο κόλον ή στον πρωκτό

ΑΚΠ-ΙΣΤΟΡΙΚΟ

- Σύσταση κοπράνων - επώδυνη ή ανώδυνη κένωση (πολύποδες, Μεκέλειος απόφυση, αγγειακές ανωμαλίες)
- Πορφυρικά στοιχεία + κοιλιακά άλγη + αρθραλγίες = Henöch-Schönlein πορφύρα
- Αιμορραγική διάθεση +/- οικογενειακό ιστορικό = νοσήματα αίματος κληρονομικά ή επίκτητα
- Λήψη φαρμάκων
- Πρόσφατο ταξίδι σε χώρες με κακές υγειονομικές συνθήκες = λοιμώδης αιτιολογία

ΑΚΠ-ΦΥΣΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ

- Μέτρηση ΑΠ - σφύξεων (εκτίμηση αιμορραγίας)
- Επισκόπηση (επίσταξη, εκχυμώσεις, πετέχειες = αιμορραγική διάθεση/ ίκτερος= ηπατική νόσος)
- Ακρόαση (↑ εντερικοί ήχοι ~ απόφραξη)
- Ψηλάφηση (μέγεθος ήπατος-σπληνός, ασκίτης)
- Δακτυλική εξέταση

ΑΚΠ-ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ

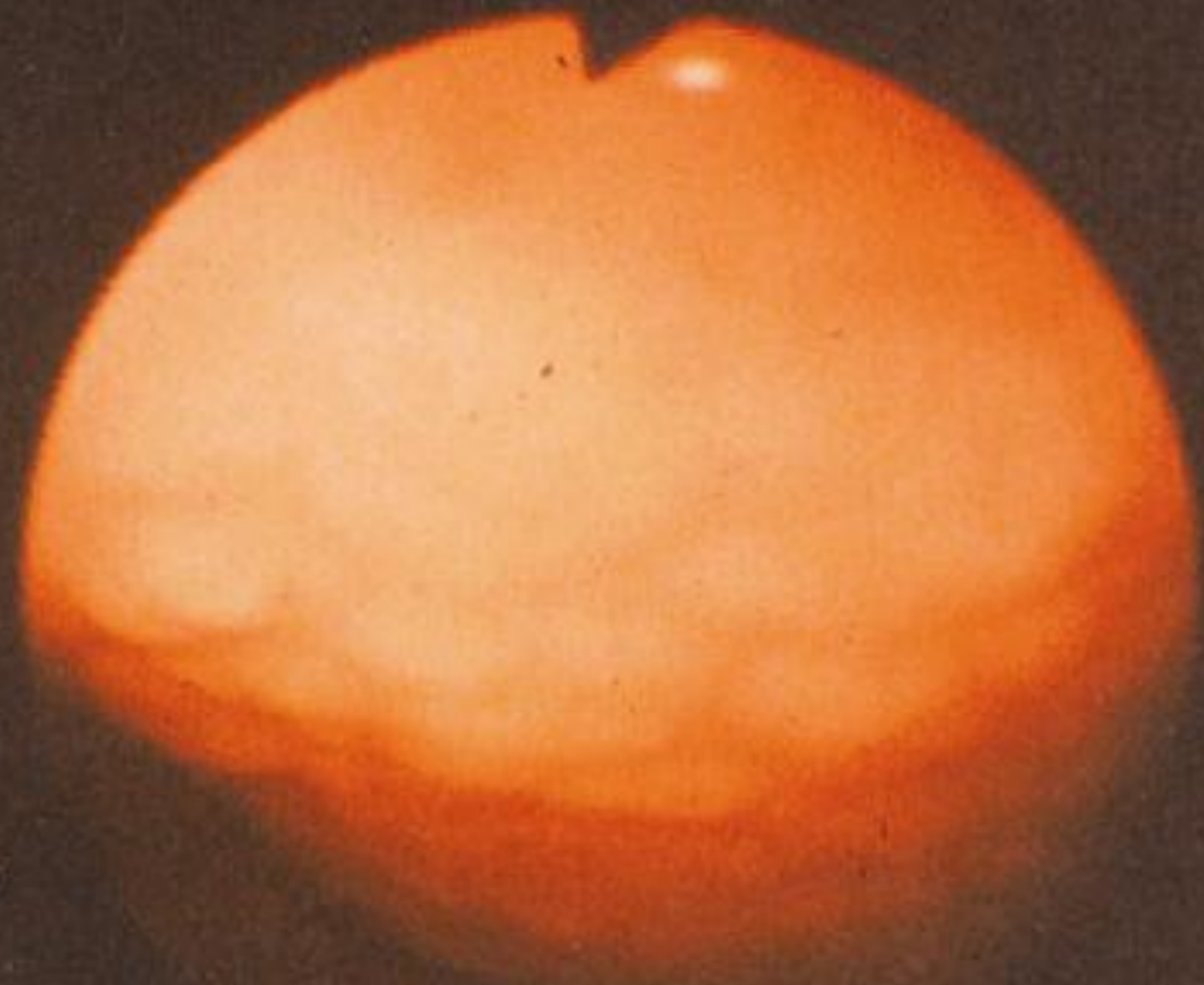
ΝΕΟΓΝΑ

- Ραγάδες πρωκτικού δακτυλίου
- Νεκρωτική εντεροκολίτιδα
- Ανώμαλη στροφή και καθήλωση εντέρου (malrotation and volvulus)
- Νόσος Hirschprung
- Αιμορραγική διάθεση (ανεπάρκεια βιταμίνης Κ, συγγενής ανεπάρκεια παραγόντων πήξης, σηψαιμία)
- Αρτηριοφλεβώδεις δυσπλασίες
- Λήψη μη στερινοειδών αντιφλεγμονωδών φαρμάκων από τη μητέρα
- Διπλασιασμός τμήματος του τοιχώματος του εντέρου

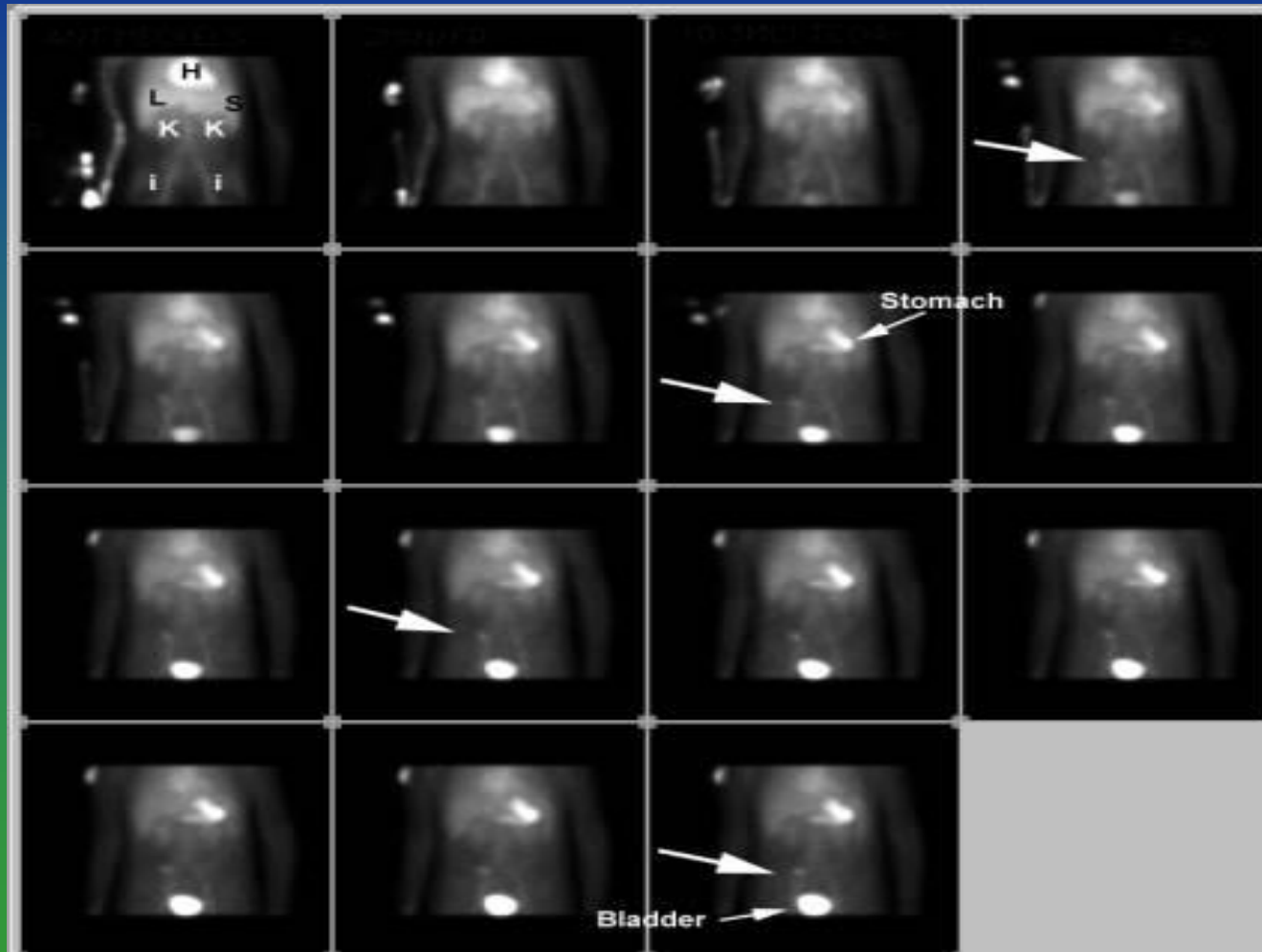

ΑΚΠ-ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ ΒΡΕΦΗ & ΝΗΠΙΑ

- Ραγάδες πρωκτού
- Αλλεργία στο γάλα αγελάδας
- Λοιμώδης εντεροκολίτιδα
- Εγκολεασμός
- Πολύποδες
- Απόφυση Meckel
- Διπλασιασμός τμήματος του τοιχώματος του εντέρου
- Πορφύρα Henöch-Schönlein
- Αιμολυτικό - ουραιμικό
- Λεμφοοζώδης υπερπλασία
- Διαταρ. πηκτικότητας/Αρτηριοφλεβ.δυσπλασίες
- Νόσος Hirschprung

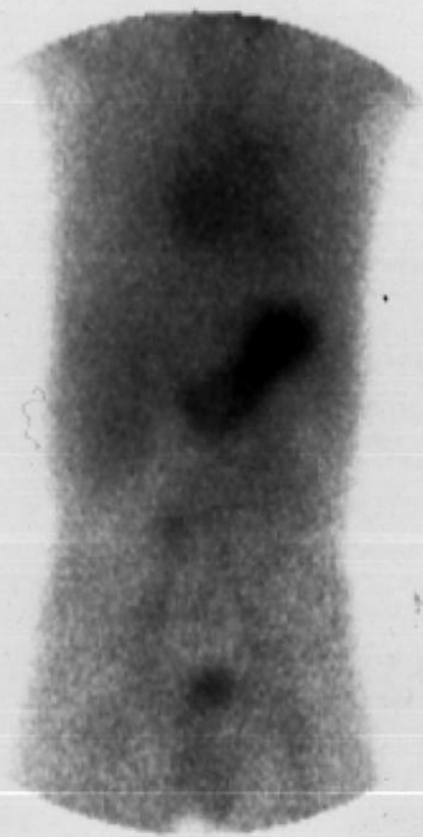
ΣΠΙΝΘΗΡΟΓΡΑΦΗΜΑ ΜΕΚΕΛΕΙΟΥ

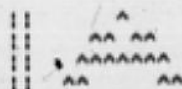
KARAISKOS VAS. MEKELEIOS 27 MO

IAT APEIKONISH

10MIN

MEDICAL IMAGING
ATHENS
KABOUROGLOU 26A

RT

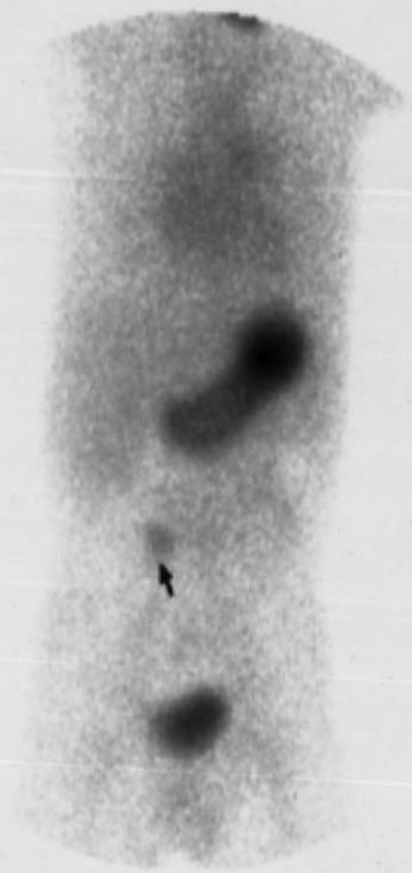
MECKEL

25 Sep 2001 at 9:00

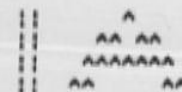
KARAISKOS VAS. MEKELEIOS 27 MO

IAT APEIKONISH

30MIN

MEDICAL IMAGING
ATHENS
KABOUROGLOU 26A

MECKEL

25 Sep 2001 at 9:00

ΨΕΥΔΩΣ ΑΡΝΗΤΙΚΟ ΣΠΙΝΘΗΡΟΓΡΑΦΗΜΑ ΜΕΚΕΛΕΙΟΥ

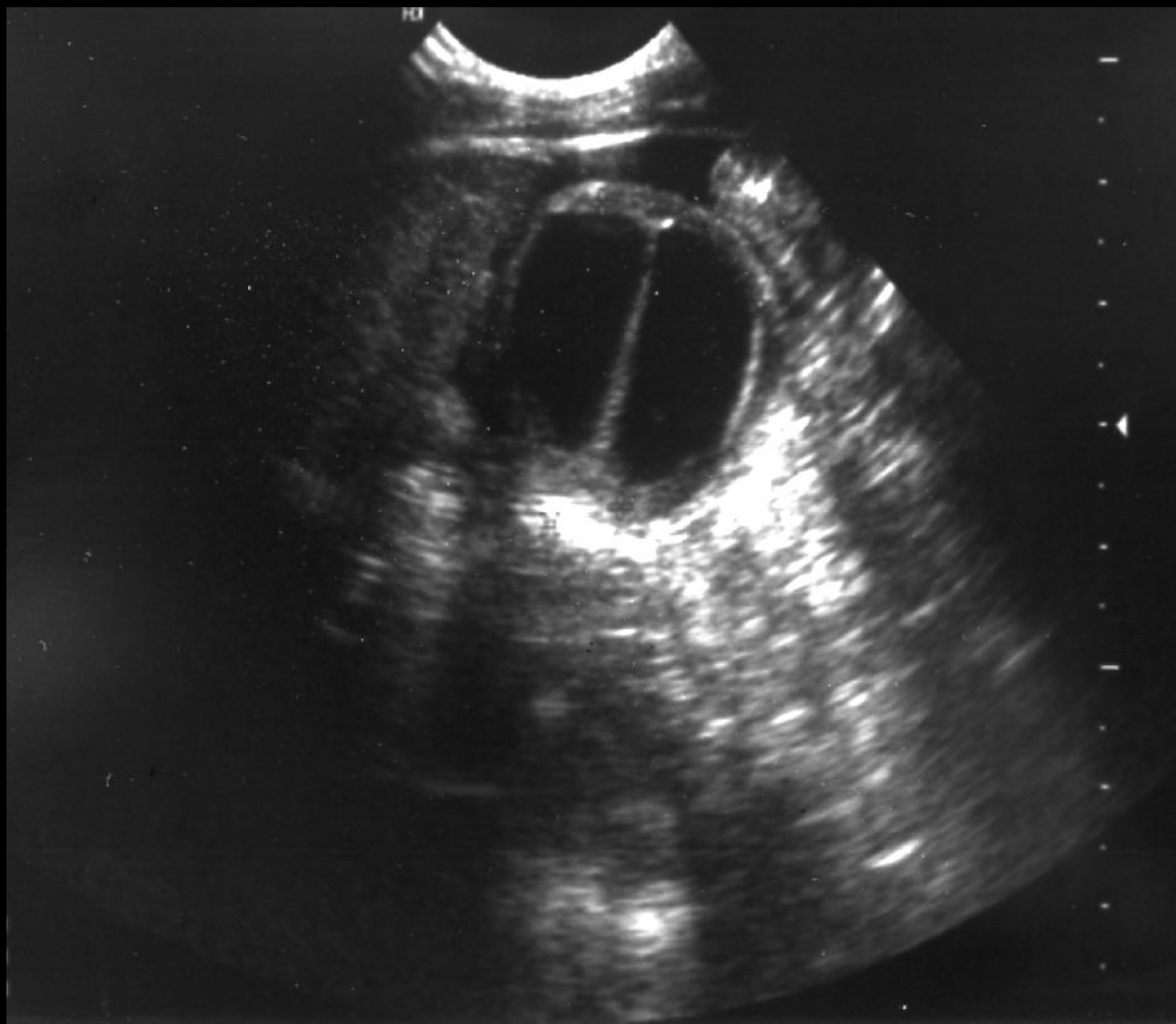
- Μεκέλειος με έκτοπο παγκρεατικό ιστό
- Ισχαιμία μεκελείου με συστροφή ή εγκολεασμό
- Παρουσία βαρίου

ΨΕΥΔΩΣ ΘΕΤΙΚΟ ΣΠΙΝΘΗΡΟΓΡΑΦΗΜΑ ΜΕΚΕΛΕΙΟΥ

- Φλεγμονώδης μάζα εντέρου
- Αγγειακή δυσπλασία
- Απόφραξη εντέρου
- Αιμαγγείωμα εντέρου
- Απόφραξη ουρητήρα
- Μηνιγγομυελοκήλη
- Δευτεροπαθής εγκολεασμός

ΑΚΠ-ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ

ΜΕΓΑΛΑ ΠΑΙΔΙΑ & ΕΦΗΒΟΙ

- Λοιμώδης εντεροκολίτιδα
- Φλεγμονώδης νόσος του εντέρου
- Ραγάδες πρωκτού
- Αιμορροΐδες
- Πολύποδες
- Διαταραχές πηκτικότητας
- Αγγειοδυσπλασίες

ΑΚΠ-ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

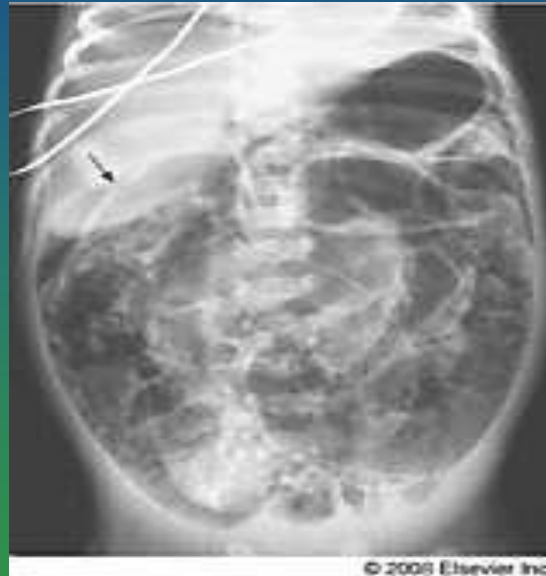
- Hb, Hct, PLT
- Έλεγχος πηκτικότητας
- CRP, ΤΚΕ
- Ηπατική βιοχημεία
- Καλλιέργειες κοπράνων
- Απεικονιστικός έλεγχος
- Ενδοσκοπικός έλεγχος

ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

- Ακτινογραφία: απλή - διάβαση ανώτερου και κατώτερου πεπτικού

Απόφραξη-ειλεός

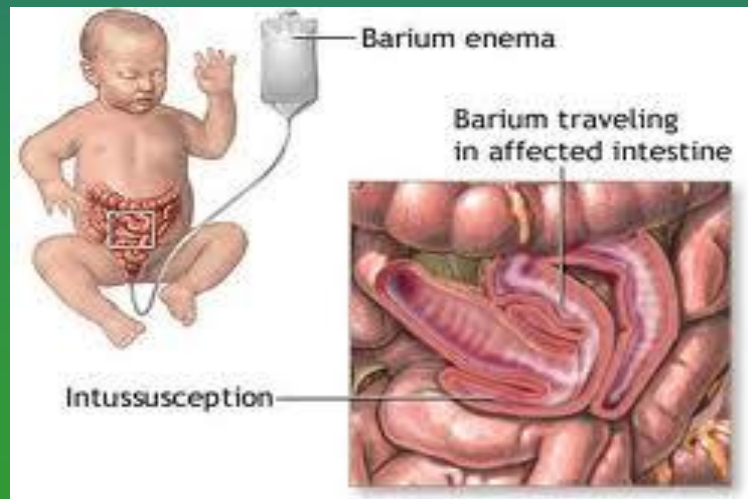
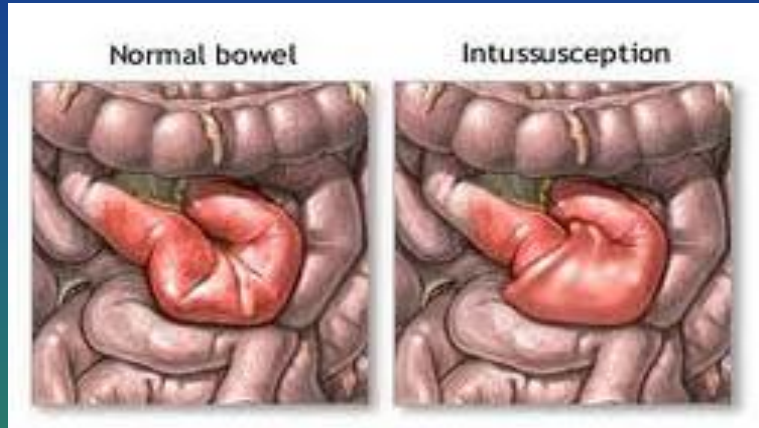

Νεκρωτική εντεροκολίτιδα

Malrotation

ΥΠΕΡΗΧΟΓΡΑΦΗΜΑ - ΕΓΚΟΛΕΑΣΜΟΣ

ΑΓΓΕΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Επεμβατική μέθοδος
- Ρυθμός απώλειας αίματος $\geq 0,5$ ml/min
- Αποκαλυπτική της εστίας σε 50% παιδιών με ΑΚΠ
- Πλεονέκτημα: τοπική θεραπεία με βαζοπρεσίνη ή εκλεκτικός εμβολισμός ή δημιουργία shunt πυλαίας-συστηματικής

ΑΓΓΕΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αιμορραγική εστία

Σ. Rendu-Weber-Osler

ΣΠΙΝΘΗΡΟΓΡΑΦΗΜΑ

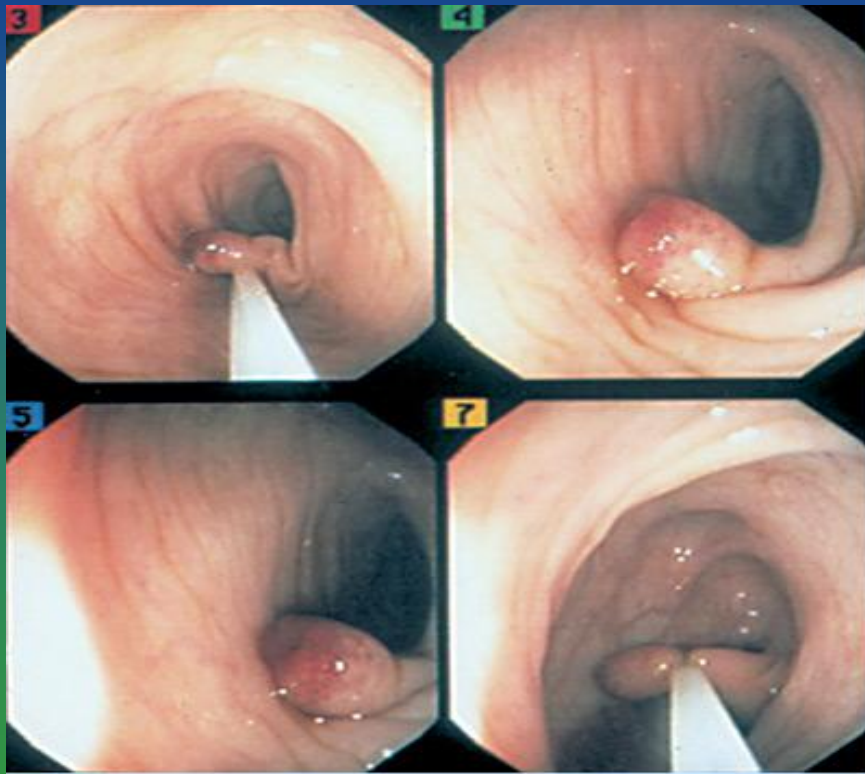
- Σημαίνεται λευκοματίνη ή ερυθρά αιμοσφαίρια με κολλοειδές ^{99m}Tc και ενίενται στην κυκλοφορία
- ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ: Αιμορραγία με ρυθμό τουλάχιστον 0,1-0,3ml/min
- ΣΤΟΧΟΣ: Εντόπιση της αιμορραγικής εστίας
- ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:
  - Αδρή εντόπιση της περιοχής εξαγγείωσης
  - Έκτοπος γαστρικός βλεννογόνος σε Μεκέλειο απόφυση

ΑΚΠ-ΕΝΔΟΣΚΟΠΗΣΗ

- **Ορθοσιγμοειδοσκόπηση** (αιμορροΐδες- ραγάδες- πρωκτοκολίτιδα- βλάβες ΙΦΝΕ που περιορίζονται σε αυτή την περιοχή)
- **Είλεοκολονοσκόπηση:** απαραίτητη προετοιμασία του εντέρου
- Αντένδειξη: διάτρηση, απόφραξη, ισχαιμία φλεγμονή (περιτονίτιδα)
- Πλεονεκτήματα: πολυπεκτομές, λήψη βιοψιών, θεραπευτική παρέμβαση στην αιμορραγική εστία

ΑΚΠ-ΕΝΔΟΣΚΟΠΗΣΗ

Πολυπεκτομή

Φυσιολογικό
εγκάρσιο

N. Crohn

ΑΚΠ-ΕΝΔΟΣΚΟΠΗΣΗ

ΛΟΙΜΩΔΗΣ ΚΟΛΙΤΙΔΑ

Salmonella

Campylobacter

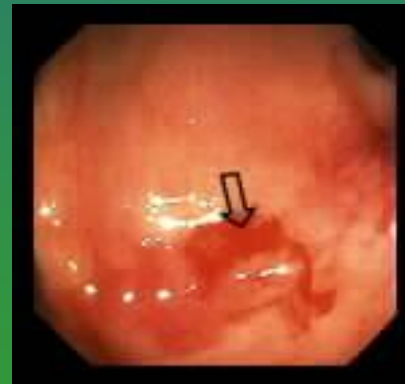
Cl. Difficile

CMV

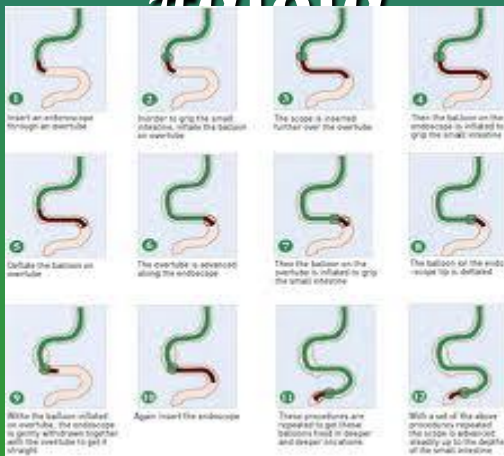
ΑΚΠ-ΕΝΔΟΣΚΟΠΗΣΗ

ΑΓΓΕΙΟΔΥΣΠΛΑΣΙΕΣ

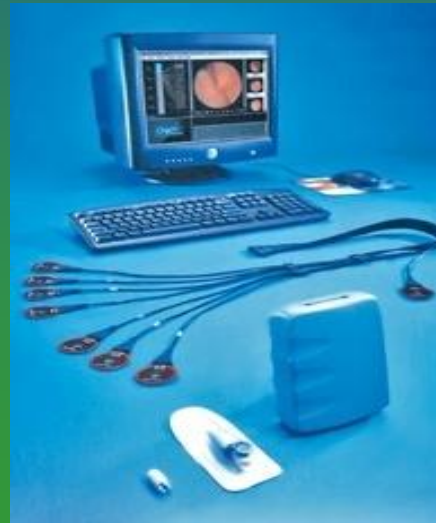
ΑΚΠ-ΕΝΔΟΣΚΟΠΗΣΗ

- Εντεροσκόπηση (push enteroscopy, single and double balloon enteroscopy, spiral enteroscopy): ενδοσκοπική εκτίμηση μετά τον σύνδεσμο του Treitz, μικρή εμπειρία στα παιδιά

ΕΝΔΟΣΚΟΠΗΣΗ ΜΕ ΑΣΥΡΜΑΤΗ ΚΑΨΟΥΛΑ

Διαστάσεις 11x27mm.
Βάρος 3,5γρ.
Φωτογραφική απεικόνιση
του τοιχώματος του
λεπτού εντέρου με
συχνότητα 2 εικόνες/sec.
Διάρκεια καταγραφής: 6-8
ώρες. Διαγνωστική
ακρίβεια > 75%,
ευαισθησία και θετική
προγνωστική αξία ~ 96%
και ~ 92% αντίστοιχα.

ΕΝΔΟΣΚΟΠΗΣΗ ΜΕ ΑΣΥΡΜΑΤΗ ΚΑΨΟΥΛΑ

Φυσιολ βλενογόνος

Normal villi.

Στενώσεις βλενν
v Crohn

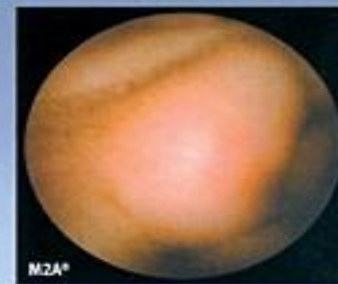
Small bowel stricture in this patient with Crohn's disease. Capsule passed easily.

Ειλεός: ερύθημα
οίδημα

Proximal ileum showing marked edema of mucosa with accompanying erythema.

Καρκινοειδές

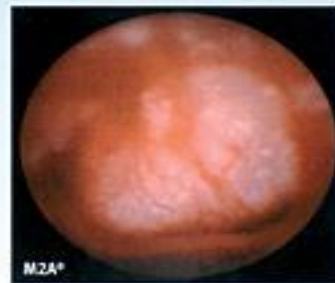
Small bowel carcinoid tumor.

Multiple telangiectasia on a gastric fold.

Active duodenal bleeding.

Celiac sprue with active jejunal bleeding. Note AVM at 4 o'clock.

Membranous stricture with ulceration secondary to NSAID use.

τηλεγγειεκτασίες
γαστρικής πτυχής

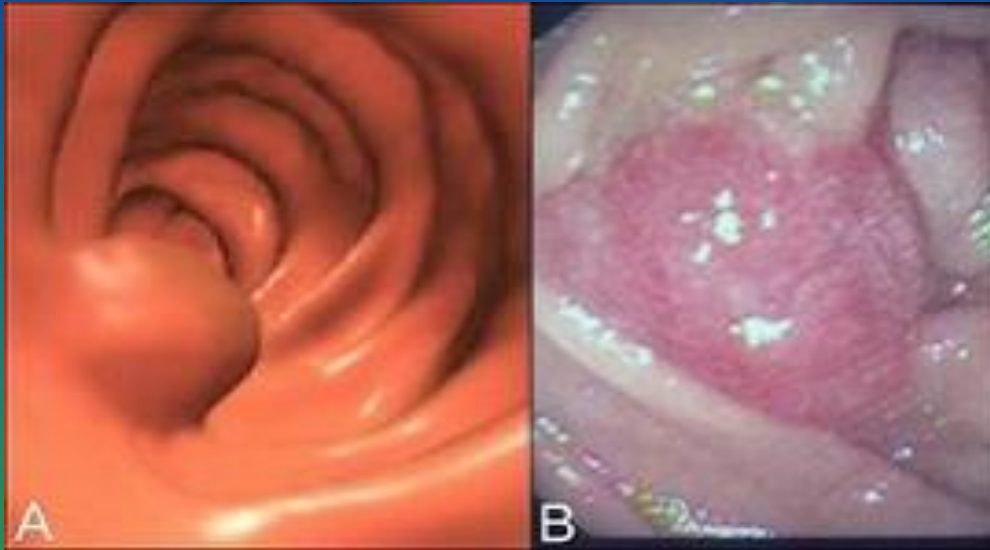
αιμορραγία 12/λου

κοιλιοκάκη
αιμορ νήστιδας

Μεμβρανώδης
στένωση-έλκος

CT COLONOSCOPY (VIRTUAL COLONOGRAPHY)

Μειονέκτημά της αποτελεί η μη δυνατότητα βιοψιών ή πολυπεκτομής, η ακτινοβολία και το ιδιαίτερα μεγάλο κόστος

Ευχαριστώ